

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/29/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1215224320
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Holická
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1215224320.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Holickej a členov senátu JUDr. Jany Vlčkovej a JUDr. Ondreja Krajča, v právnej veci žalobkyne: L.. V. I. N., M.. XX.XX.XXXX, Q. T. XX, Q., zastúpenej: Advokátska kancelária Prachová & Partners s.r.o., so sídlom Pribinova 20, Bratislava, IČO: 50 491 300, proti žalovaným: X/ L.. L. N., M.. XX.XX.XXXX, Q. P. XX, Q., X/ P. B., M.. XX.XX.XXXX, Q. L. X, U., zastúpeného: spoločnosťou IURISTICO s.r.o., so sídlom Cimborkova 13, Košice, IČO: 36 588 041, o určenie neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu, na odvolanie žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 15. marca 2017, č. k. 13C/412/2015-172, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **m e n í t a k**, že žalobu **z a m i e t a**.

Žalovanému 1/ náhradu trov konania a náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

Žalovaný 2/ má nárok na náhradu trov konania a náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že zmluva o prevode obchodného podielu uzavretá dňa 18.06.2013 medzi žalovaným 1/ ako nadobúdateľom a žalovaným 2/ ako prevádzajúcim, na základe ktorej sa žalovaný 2/ zaviazal previesť na žalovaného 1/ obchodný podiel spoločnosti Pharma Deen, s. r. o., so sídlom Tichá 40/A, Bratislava, IČO 35 855 576 a žalovaný 1/ sa zaviazal zaplatiť žalovanému 2/ za prevod obchodného podielu sumu 30.000 eur, je neplatná. Zároveň rozhodol, že žalobkyňa má voči žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Vykonaným dokazovaním zistil, že žalobkyňa a žalovaný 1/ uzavreli manželstvo dňa 08.02.1996 a žalobkyňa podala dňa 14.01.2016 na súd návrh na rozvod manželstva so žalovaným 1/ a úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode. Z výpisu z Obchodného registra spoločnosti Pharma Deen, s. r. o. zistil, že ako spoločníci sú zapísaní L.. J. S. J. R. a žalovaný 2/. Z výpisu z Obchodného registra spoločnosti AROMA NATURALS, s. r. o. zistil, že spoločníkmi tejto spoločnosti bola od 16.06.2006 do 14.10.2013 žalobkyňa, od 15.10.2013 do 09.06.2014 L.. J. S. J. R. a od 15.10.2013 žalovaný 1/. Konateľkou tejto obchodnej spoločnosti bola žalobkyňa v čase od 16.06.2006 do 14.10.2013, od 15.10.2013 do 09.06.2014 L.. J. S. J. R. a od 15.10.2013 žalovaný 1/. Dňa 18.06.2013 uzavrel žalovaný 2/ ako prevodca a žalovaný 1/ ako nadobúdateľ zmluvu o prevode obchodného podielu podľa § 115 Obchodného zákonníka, ktorej predmetom bol prevod obchodného podielu Pharma Deen s. r. o. vo veľkosti 50 % za dohodnutú kúpnu cenu v sume 30.000 eur, ktorú sa nadobúdateľ zaviazal zaplatiť v dvoch splátkach. V zmluve bolo špecifikované, že sa prevádza obchodný podiel, ktorému zodpovedá peňažný vklad do základného imania spoločnosti v nominálnej hodnote 3.500 eur. Žalovaný 1/ podal dňa 23.03.2015 na Okresný súd Prešov žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu voči žalovanému

2/, konanie je vedené pod sp. zn. 8Cb 137/2015; dôvodom žaloby bola údajná neplatnosť právneho úkonu v zmysle § 49 a Občianskeho zákonníka, z dôvodu, že žalovaný 2/ neposkytol o stave firmy pred uzavretím zmluvy relevantné informácie, čím ho uviedol do omylu; konanie v čase vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie nebolo právoplatne skončené. Vykonal dokazovanie výsluchom strán a svedkov L.. J. S. J. R., Z. N.J., W. W. a zistený skutkový stav posúdil podľa § 143, § 145 ods. 1, § 40a, § 39 Občianskeho zákonníka, § 115 ods. 2 a 3 Obchodného zákonníka, pričom v rámci výkladu ustanovenia § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka pri interpretácii obsahu textu „vybavovanie vecí týkajúcich sa spoločných vecí“ konštatoval, že zákon priamo nepredpokladá, že by predmetom toho - ktorého právneho úkonu mala byť spoločná vec manželov a postačuje, ak sa úkon bude spoločných vecí týkať. Nie je nutné, aby sa konkrétny napádaný úkon bezprostredne týkal spoločných vecí, resp. aby predmetom jeho realizácie bolo nakladanie so spoločnou vecou. Použitím logického a gramatického výkladu konštatoval, že práve v tomto prípade sa musia zohľadniť aj možné právne účinky úkonu vo sfére spoločných vecí a stotožnil sa s názorom, že postačuje už ustálenie vzťahu účinkov a možných dôsledkov právneho úkonu vo sfére spoločných vecí, aby mohol konštatovať splnenie hypotézy citovaného ustanovenia. V súvislosti s definíciou pojmu bežná vec uviedol, že treba skúmať nielen ekonomický rozsah a nominálnu hodnotu toho - ktorého úkonu, ale aj charakter jeho dopadu na majetkové pomery, rozsah úkonu treba porovnať s celkovými majetkovými pomermi manželov; treba zohľadniť prípadné opakovanie sa tohto úkonu, pravidelnosť jeho realizácie a výskytu v bežnom dennom živote manželov. Už z jazykového výkladu pojmu „bežný“ je zrejmé, že daný úkon musí svojím rozsahom a intenzitou predstavovať také konanie, ktoré svojimi následkami nezasiahne do majetkových pomerov manželov, a v podstate predstavuje úkon slúžiaci na zabezpečenie základného fungovania domácnosti, hospodárenia, úhrady bežných pravidelne sa opakujúcich výdavkov a pod. Ustálil, že zákon striktné vyžaduje súhlas oboch manželov s takým úkonom, ktorý nespĺňa charakteristiku bežnej veci. Neudelenie súhlasu pred jeho realizáciou, a to slobodne, vážne a zrozumiteľne spôsobuje jeho relatívnu neplatnosť. Tejto sa môže dovolať ten z manželov, ktorý súhlas s úkonom neudelil. V súvislosti s argumentáciou žalovaného 2/; že v prípade zmluvy o prevode obchodného podielu ide o čisto obchodný vzťah, kedy obchodným podielom disponuje iba ten z manželov, ktorý sa stane spoločníkom v obchodnej spoločnosti a že nadobúdanie obchodného podielu nemožno typovo označiť ako spoločnú vec; poukázal na to, že v danom prípade zo strany žalovaného 1/ nedošlo ešte k zaplateniu kúpnej ceny za obchodný podiel, ale jej zaplatenie je predmetom súdneho konania a nie je vylúčené, že v prípade úspechu žalovaného 2/ v tomto konaní by mohol exekútor v exekučnom konaní napadnúť aj majetok patriaci do BSM manželov, resp. uspokojiť oprávneného judikovanú pohľadávku nakladaním so spoločným majetkom a na základe toho konštatoval existenciu minimálne sekundárneho vplyvu na majetok v BSM, aj s prihliadnutím na to, že z vykonaného dokazovania nevzišiel záver o existencii majetku vo výlučnom vlastníctve žalobkyne a žalovaného 1/. V priebehu konania vyšlo najavo, že žalovanému 1/ jeho otec posielal finančné prostriedky pre obchodné účely, a ako uviedol žalovaný 1/, išlo o prostriedky, ktoré ušetril ešte predtým, ako v roku 1997 opustil Izrael. Nakoľko so žalobkyňou uzavrel manželstvo v roku 1996, súd nemohol konštatovať záver, že by tieto prostriedky boli v jeho výlučnom vlastníctve. Poukázal na zásadu prísnej kontradiktórnosti sporového konania a na skutočnosť, že žiadna zo sporových strán sa bližšie nezaoberala charakteristikou zasielaných peňažných prostriedkov, ani nekládla stranám sporu otázky smerujúce k ustáleniu tejto otázky, a preto nemohol ustáliť, že by prostriedky zasielané žalovanému 1/ jeho otcom patrili do jeho výlučného vlastníctva, a teda, že v rozhodnom čase disponoval finančnou sumou, oddelenou od masy BSM. Ďalej poukázal na to, že samotná suma, ktorú mal žalovaný uhradiť, je pomerne vysoká, v konaní nebola preukázaná existencia rozsiahleho majetku manželov a konštatoval, že aj samotný charakter tejto zmluvy vylučuje prijatie záveru o bežnej veci. V konaní nebolo preukázané, že by k prevodom obchodných podielov spoločností dochádzalo zo strany manželov bežne. I keď sa obaja podieľali, či už formálne alebo reálne, na založení a následnej činnosti obchodnej spoločnosti AROMA NATURALS od roku 2006, nemožno nadobúdanie obchodného podielu v inej obchodnej spoločnosti bagatelizovať a neprisvedčil tvrdeniu žalovaného 2/, že o bežnú vec sa jednalo aj z dôvodu osvedčeného absolútneho nezáujmu žalobkyne o obchodné aktivity jej manžela. Hoci táto skutočnosť bola v konaní nepochybne preukázaná, nezáujem žalobkyne o obchodné aktivity manžela predstavuje len jeden z hodnotiacich aspektov a prihliadol aj na hodnotu právneho úkonu a skutočnosť, že zo strany manžela išlo o prvé nadobudnutie obchodného podielu, a teda nie bežnú a pravidelne sa opakujúcu vec. Ďalej skúmal vedomosť a udelenie súhlasu žalobkyne s uzavretím spornej zmluvy, pričom vychádzal z výsluchu žalobkyne a žalovaného 1/, ktorý zhodne uviedli, že pred uzavretím zmluvy nemala žalobkyňa vedomosť o zámeroch svojho manžela a rovnako svedok J. R. uviedol, že do kontaktu so žalobkyňou v súvislosti s uzatváraním zmluvy nikdy neprišiel. Svedok N., otec žalovaného 1/ síce potvrdil, že synovi poslal peniaze prostredníctvom žalobkyne,

avšak nemal vedomosť o účele ich použitia, z jeho výpovede je zrejmé, že aj žalobkyňa figurovala iba ako osoba, ktorá peniaze prevzala a mala odovzdať manželovi bez akéhokoľvek zdôvodnenia ich účelu. Nepriamo vychádzal aj zo svedeckej výpovede p. W., ktorá potvrdila, že o záväzku sa žalobkyňa dozvedela asi 2 roky dozadu. Konštatoval, že žalobkyňa uniesla dôkazné bremeno o neexistencii jej vedomosti o uzatváraní zmluvy a neudelení súhlasu. Vzhľadom na dovolanie sa relatívnej neplatnosti tohto úkonu, žalobe vyhovel. Tvrdenie žalovaného 2/ o účelovosti konania žalobkyne, ktorá chcela zabrániť plneniu povinnosti žalovaného 1/ zaplatiť kúpnu cenu, považoval za nepreukázané; hoci je nesporné, že žalovaný 1/ sa snažil všetkými dostupnými prostriedkami negovať svoju záväzkovú povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy, čo je predmetom skúmania ďalších sporových konaní, musel svoju pozornosť zamerať na správanie a motív žalobkyne a žalovanému 2/ sa nepodarilo osvedčiť, že by bola dôvodom podania žaloby snaha žalobkyne chrániť žalovaného 1/, alebo že by bola konala v súčinnosti s ním. Argumentácii žalovaného 2/, že podaním žaloby žalobkyňa konala v rozpore s dobrými mravmi, uviedol, že uplatňovanie si zákonom aprobovaných nárokov v súdnom konaní, spôsobom zákonom upraveným nemožno za žiadnych okolností vyhodnotiť ako nemorálne konanie, žalobkyňa len využila možnosť podať žalobu, ktorú každému nositeľovi právnej subjektivity zákon priznáva. Pri rozhodnutí o náhrade trov konania strán vychádzal z ust. § 255 ods. 1 C.s.p. a aplikoval aj ust. § 257 C.s.p., keď za dôvody hodné osobitného zreteľa považoval skutočnosť, že žalovaný 1/ zanedbal svoju prevenčnú povinnosť, keď podľa jeho tvrdení podpísal nevýhodnú zmluvu a taktiež neinformoval svoju manželku a nevyžiadal si od nej súhlas, pričom žalovanému 2/ zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva povinnosť skúmať, či subjekt obchodnoprávneho vzťahu má vyžadovaný súhlas manžela a tiež je nepochybné, že vyhovenie žalobe pomôže žalovanému 1/ neplniť zmluvnú povinnosť, na základe čoho dospel k záveru, že výlučne žalovaný 1/ by mal niesť ťarchu náhrady trov konania, a preto priznal nárok na náhradu trov konania žalobkyne len voči žalovanému 1/, a to v plnom rozsahu.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote žalovaný 2/, žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť tak, že súd žalobu zamieta a žalovaný 2/ má voči žalobkyne nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania. Odvolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Zotrval na svojom tvrdení, že v danom prípade transakcie nadobúdania obchodného podielu typovo nejde o spoločnú vec manželov a s poukazom na súdnu judikatúru namietal, že obchodný podiel patrí iba jeho priamemu nadobúdateľovi, ktorý sa nadobudnutím tohto podielu stáva spoločníkom obchodnej spoločnosti (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Obdo 30/2009). Ustáľilo sa iba, že prípadný podiel na zisku, či vyporiadavací podiel plynúci z tohto obchodného podielu sa ako (príjem vyplácaný) majetok nadobúdaný za trvania manželstva nadobúda do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V súlade s ustálenou súdnu praxou sa za právny úkon týkajúci sa spoločných vecí nepovažuje ani zmluva o pôžičke uzavretá len s jedným z manželov a tento úkon nepodlieha súhlasu druhého manžela (rozhodnutie NS ČSR sp. zn. 3Cz 57/1973 Z IV, s.495; NS SR sp. zn. 2Cdo 99/2009). V danom prípade je situácia obdobná, zmluvou o prevode obchodného podielu sa ešte iba má nadobudnúť vec (podiel), ktorej majetková hodnota sa potenciálne širšie majetkovo vysporiadala pri zániku bezpodielového spoluvlastníctva, avšak záväzok na zaplatenie na seba preberá iba manžel, ktorý obchodný podiel kupuje a sám výlučne sa stáva spoločníkom v obchodnej spoločnosti. Odôvodnenie napadnutého rozsudku súdom prvej inštancie vychádza z chybných úvah, čo predstavuje inú vadu konania i celkom zrejmé nedostatočné a nesprávne právne posúdenie. Základným princípom fungovania súkromnoprávných, najmä obchodnoprávných vzťahov, je pacta sunt servanda a akékoľvek odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené celkom závažnými konkrétnymi okolnosťami. V danej veci navyše ani nebolo potrebné riešiť, či typovo úkon kúpy obchodného podielu jedným z manželov sa spravuje režimom spoločných vecí manželov podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď hodnota obchodného podielu môže patriť do širšieho okruhu bezpodielového spoluvlastníctva len za podmienky, že obchodný podiel bol nadobudnutý jedným alebo dvoma manželmi za trvania manželstva z prostriedkov patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva. Manžel však môže mať oddelené vlastné prostriedky z obdobia pred uzavretím manželstva či nadobudnuté z ustanoveného z okruhu zdrojov za trvania manželstva, ktoré hodnoty do BSM z hľadiska definície § 143 Občianskeho zákonníka nepatria. Následne do BSM nepatria ani veci, ktoré prípadne nastúpia zámenou takýchto vecí a prostriedkov vo výlučnom vlastníctve jedného z manželov namiesto nich. Namietal, že žalovaný 1/ vypovedal, že odkúpenie obchodného podielu malo byť financované z jeho vlastných oddelených prostriedkov, ktoré mal v relevantnom čase u svojho otca v Izraeli a existenciu týchto oddelených synových prostriedkov potvrdil i otec žalovaného 1/ a túto skutočnosť potvrdil i svedok S. J. R., keď uviedol, že časť peňazí

on sám za týmto účelom prevzal od otca žalovaného 1/ v Izraeli a zároveň ďalšia časť týchto peňazí mala byť odovzdaná v relevantnom čase v roku 2013 v Izraeli za týmto účelom žalobkyni v uzavretej obálke, aby ich odovzdala manželovi. Žalobkyňa túto skutočnosť, že prevzala obálku s takýmto možným obsahom a jej následné odovzdanie manželovi na výslovnú otázku súdu potvrdila. Svedok S. J. R. potvrdil existenciu takéhoto obnosu a jeho postupný vnos do spoločnosti, ktoré on sám osobne na chod obchodnej spoločnosti prevzal sčasti priamo od otca žalovaného 1/ a sčasti od samotného žalovaného 2/, keď vypovedal, že žalovaný 1/ zmenil ich účelové určenie (namiesto úhrady kúpnej ceny za nadobúdaný obchodný podiel boli peniaze „smerované na firmu“). V konaní poukazoval na to (a tvrdil), že žalovaný 1/ mal na tento úkon rezervované vlastné výlučné finančné prostriedky, ktoré nepatrili do BSM, pričom toto tvrdenie bolo podopreté i dôkazmi a žalovaná ho výslovne nepoprela; bolo preto povinnosťou súdu vychádzať z týchto tvrdení ako z nesporných v súlade s § 151 ods. 1 C.s.p. V tejto súvislosti poukázal na konštatovanie súdu o tom, že bližšie sa ani jedna zo sporových strán zaoberala charakteristikou zasielaných peňažných prostriedkov a ani nekládla stranám otázky. Pokiaľ súd uvažoval, že takéto vlastné prostriedky žalovaného 1/ vzhľadom na čas ich nadobudnutia mohli patriť aj do BSM, konal v rozpore s uvedeným ustanovením, rovnosťou strán sporu, prezumpciou platnosti právnych úkonov a jej ochrany. Vychádzal z nesprávnych skutkových zistení, dopustil sa inej vady a nesprávneho právneho posúdenia veci. Ďalej namietal, že žalovaný nemal dôvod žiadať žalobkyňu o súhlas so zmluvou, pretože v prípade ich domácnosti a spôsobu fungovania išlo o bežnú vec a bežný postup. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa i s prihliadnutím na ich kultúru sa do obchodných vecí manžela nikdy nestarala a nevymieňovala si schvaľovanie úkonov manžela v tejto oblasti. Bolo v ich domácnosti vždy bežné, že za rešpektovania tohto nastavenia vzťahov žalobkyňa ponechávala rozhodovanie a realizovanie úkonov v tejto oblasti čisto na manžela - žalovaného 1/. Žalobkyňa výslovne uviedla, že o obchody manžela sa nezaujímal, ani o nich nevedela, ani ich neriešila. Postačovalo jej, ak jej manžel zaisťoval dostatok hotovosti na spoločnom účte. Žalovaný 1/ tvrdil, že „nekomunikoval nikdy s manželkou o obchodných aktivitách... ona bola na materskej, on živil rodinu ...“. Aj v prípade vlastného obchodného podielu žalobkyne v inej spoločnosti, kde bola spoločníčkou i konateľkou, o všetkom rozhodoval manžel a ona sa vedenia spoločnosti nezúčastňovala a konala podľa jeho pokynov. K svojej pozícii v AROMA NATURALS s. r. o. uviedla, že pracovná zmluva žalovaného 1/ obsahovala konkurenčnú doložku, preto on ju nemohol oficiálne spravovať, pričom ona sama túto spoločnosť nikdy reálne neriadila, nezaujímal sa ani o ďalšie obchodné podiely tejto spoločnosti a svoj obchodný podiel previedla ďalej na pokyn svojho manžela. Uviedol ďalej, že dôkazy o tom, že žalovaný 1/ mal vlastné oddelené finančné prostriedky na nadobúdanie obchodného podielu, vylučujú aplikáciu § 39 Občianskeho zákonníka a použitie argumentácie nálezu ÚS SR sp. zn. I. ÚS 26/2010, ktoré tento výnimočný záver o neplatnosti záväzku jedného z manželov činí odvislým od neexistencie dostatočného objemu vlastných prostriedkov manžela, značného objemu záväzku a cieľa tohto konania vytvoriť možnosť exekučného uspokojenia pohľadávky z BSM. Takéto skutočnosti v danom konaní z dokazovania nevyplývajú. Podľa jeho názoru, ak žalobkyňa nemala problém byť „nastrčená“ ako spoločníčka i konateľka v inej obchodnej spoločnosti tak, aby pomohla manželovi obchádzať zákaz konkurencie, pričom dôsledky jej zodpovednosti pre ňu i osobne mohli byť fatálnejšie nielen v majetkovej sfére, ale i deliktuálne, nie je dôvodom v danej veci prihliadať na jej dodatočné tvrdenia, že v tejto konkrétnej veci nesúhlasila, či by nesúhlasila a pod. Namietal nesprávnosť úvah súdu prvej inštancie s poukazom na ust. § 56 ods. 6, 7, § 106 druhá veta Obchodného zákonníka - o ručení spoločníka za záväzky spoločnosti len do výšky nesplateného vkladu; vklad spoločníka vo forme podielu do obchodnej spoločnosti je len formou správy vlastného majetku - nie podnikaním (napr. NS SR sp. zn. 6Obdo 30/2009) a tejto skutočnosti zákon prikladá úplne inú dôležitosť a nástroje pre zásadnú typovú rozdielnosť potenciálnych dôsledkov - § 148a Občianskeho zákonníka. Poukázal aj na osobitnú povahu obchodnoprávných vzťahov, kde príslušné registre zabezpečujú ochranu konajúcich osôb a právne normy a inštitúty počítajú s určitou profesionalitou ich účastníkov, ktorí sa nemôžu neskôr dovolávať svojej nevedomosti, či neznalosti za účelom spochybňovania nimi prevzatých záväzkov a odvolávka súdu na to, ako žalobkyni „uveril“ o jej nevedomosti, ale inak, že by bola vyjadrila nesúhlas s úkonom - úplne nepríhodná. Nesprávne súd prvej inštancie riešil aj jeho námietku rozporu konania žalobkyne a žalovaného s dobrými mravmi. Zneplatňovanie právneho úkonu na základe tvrdenia rozporu s dobrými mravmi je výnimočným inštitútom, ktorý sa aplikuje vo výnimočných prípadoch. On sám obchodný podiel v dotknutej spoločnosti pár mesiacov pred jeho následným predajom za takú sumu nadobúdal, pretože jeho cena sa javila primeraná typu, predmetu a rozsahu činnosti dotknutej obchodnej spoločnosti.

3. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného 2/ navrhla napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a zaviazat žalovaného 2/ uhradiť jej trovy odvolacieho konania.

Uviedla, že Občiansky zákonník zahŕňa prostriedky vložené do podnikateľskej činnosti a príjmy z nej ako také do bezpodielového vlastníctva manželov, a preto sa pred začatím podnikateľskej činnosti vyžaduje súhlas druhého manžela, a to z dôvodu, že ak jeden z manželov začne podnikáť a bude využívať majetok patriaci do BSM, výrazne to zasahuje do majetkových práv a povinností manželov. Na ďalšie právne úkony súvisiace s podnikaním už súhlas druhého manžela nevyžaduje. V danom prípade žalovaný 1/ nikdy nežiadal o súhlas svojej manželky so začatím podnikania a táto mu na kúpu obchodného podielu nikdy súhlas nedala, a ani o kúpe obchodného podielu nevedela, čo bolo v konaní preukázané. Poukázala na rozhodnutie NS SR 5Obdo/11/2007 v obdobnej skoro až totožnej veci, v ktorej najvyšší súd taktiež zneplatnil právny úkon prevodu obchodného podielu, na ktorý nedala súhlas manželka nadobúdateľa obchodného podielu. Právo na ochranu majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve patrí bezpodielovým spoluvlastníkom spoločne, ale zároveň i každému z nich samostatne, a preto každý zo spoluvlastníkov musí mať možnosť dovoliť sa ochrany a je legitimovaný i na podanie žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu. Žalobkyňa v tomto prípade chránila svoje právo na spoločný majetok, a teda finančné prostriedky na kúpu obchodného podielu, ktorého hodnota je zjavne mizivá. Pokiaľ žalovaný 2/ namietal, že žalovaný 1/ mal na tento úkon rezervované vlastné finančné prostriedky, z tohto pojmu nevyplývalo, že išlo o finančné prostriedky nepatriace do BSM a v konaní to preukázané nebolo. Žalovaný 2/ v konaní poukazoval na to, že prostriedky na vyplatenie obchodného podielu boli vlastné prostriedky žalovaného 1/ a žiadneho z účastníkov, ani svedkov sa na túto skutočnosť jednoznačne nepýtal a nepoložil otázku, či sú prostriedky nasporené z obdobia pred vznikom manželstva. To, že má niekto nasporené finančné prostriedky, neznamená, že nie sú súčasťou BSM a neboli nasporené z činnosti počas trvania manželstva. Nesprávne žalovaný 2/ predkladá svoje domnienky ako preukázané skutočnosti. Vzhľadom na kontradiktórnosť konania by sa odvolací súd nemal touto otázkou vôbec zaoberať. Pri skúmaní toho, či ide alebo nejde o bežnú vec, treba vychádzať z okolností každého jednotlivého prípadu, ale nie skoro až filozofickým výkladom vyvodit', že sa jedná o bežnú vec vzhľadom na kultúrne korene manželov. Občiansky zákonník odvodzuje bežnú vec skôr z pragmatického pohľadu na to, či je hodnota vecí vzhľadom na hodnotu spoločného majetku bežná. Je zrejme, že vzhľadom na preukázané príjmy domácnosti, že pre hodnotu tohto spoločného majetku nebola výška kúpnej ceny obchodného podielu 30.000 eur bežnou vecou, čo bolo v konaní preukázané. Poukázala aj na judikatúru upravujúcu tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t. j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. Aj napriek tomu sa však nepodarilo vyvrátiť tvrdenie, že žalobkyňa by vedela o zmluve o prevode obchodného podielu, ani jeden zo svedkov či účastníkov vo svojich výpovediach nič také neuviedol a všetci vypočutí svedkovia, ktorí o pomeroch medzi manželmi mali vedomosť, vypovedali jednoznačne v prospech jej tvrdení.

4. Žalovaný 2/ vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne zotrval na svojom odvolaní a námietkach v ňom uvedených. K argumentácii žalobkyne týkajúcej sa ustanovenia § 148a ods. 1 Občianskeho zákonníka poukázal na to, že v danom prípade nejde o začatie podnikateľskej činnosti a že na zaplatenie kúpnej ceny mali byť použité finančné prostriedky patriace do výlučného vlastníctva žalovaného 1/. Pokiaľ žalobkyňa poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 5Obdo/11/2007, nesúhlasil s jej názorom, že ide o obdobné rozhodnutie v obdobnej veci, pretože v uvedenom prípade bola zmluva o prevode obchodného podielu napadnutá zo strany manželky prevodcu, a nie nadobúdateľa. Na prevod obchodného podielu sa vyžadoval súhlas manželky prevodcu preto, že sa nejedná o obvyklú správu s obchodným podielom, hodnota ktorého patrila do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V danom prípade je však situácia opačná a obchodný podiel, ktorý sa má na základe zmluvy ešte len nadobudnúť, nemožno vnímať ako spoločnú vec. Nesúhlasil ani s tvrdením žalobkyne, že nedostatočne dokazoval, že na zaplatenie kúpnej ceny mali byť použité vlastné finančné prostriedky žalovaného 1/, táto skutočnosť jednoznačne vyplynula z vykonaného dokazovania a v tejto súvislosti poukázal na výpoveď žalovaného 1/ zo dňa 03. októbra 2016, v ktorej výslovne uviedol, že to boli jeho peniaze a použité mali byť jeho peniaze a taktiež na výpoveď otca žalovaného 1/ zo dňa 30. novembra 2016, v ktorej uviedol, že jeho syn mal u nich peniaze doma našetrené a išlo o peniaze, ktoré patrili jeho synovi.

5. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací rozsudkom zo dňa 30.06.2020 č. k. 8Co/237/2017 - 245 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, žalobkyňu priznal voči žalovanému 2/nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu a proti žalovanému 1/ žalobkyňu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd považoval skutkové a právne závery súdu prvej inštancie za správne a v celom rozsahu sa preto stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia z hľadiska odvolacích námietok žalovaného 2/ odvolací súd uviedol, že pre posúdenie platnosti, resp. neplatnosti právneho úkonu

vykonaného jedným z manželov bez súhlasu druhého manžela v zmysle § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka je rozhodujúce, či sa tento úkon týka spoločných vecí manželov, a ak áno, je potrebné skúmať, či išlo o bežnú vec, ktorú môže vybavovať každý z manželov, alebo či predmetný úkon presahoval rámec bežných vecí, v dôsledku čoho bol potrebný súhlas druhého manžela. V zmysle uvedeného postupoval aj súd prvej inštancie, pričom jeho výklad textu „veci týkajúce sa spoločných vecí“; podľa ktorého sa pri skúmaní tejto otázky musia zohľadniť aj možné právne účinky úkonu vo sfére spoločných vecí, a teda nie je nutné, aby sa konkrétny napadaný úkon bezprostredne týkal spoločných vecí, ale postačuje už ustálenie vzťahu účinkov a možných následkov právneho úkonu vo sfére spoločných vecí; je v súlade s právnym názorom Ústavného súdu SR uvedeným v jeho náleze č. k. I.ÚS 26/2010 - 26 z 08.12.2010, v ktorom ústavný súd okrem iného zdôraznil, že v každej veci je potrebné vychádzať z individuálnych okolností každého jednotlivého prípadu, je povinnosťou súdu zohľadniť všetky relevantné individuálne okolnosti súdnej veci a prihliadnuť na ne aj cez prizmu dobrých mravov, keďže nesúlad právneho úkonu s nimi vedie k jeho neplatnosti. Odvolací súd posúdil ako nedôvodné námietky žalovaného 2/, že v prípade transakcie nadobúdania obchodného podielu jedným z manželov typovo nejde o spoločnú vec manželov, pretože túto námietku žalovaný 2/ odôvodňoval staršou judikatúrou Najvyššieho súdu SR, ktorú odvolací súd považoval za prekonanú uvedeným rozhodnutím ústavného súdu, podľa ktorého nemusí ísť o priamy či bezprostredný vzťah právneho úkonu k spoločným veciam. V súlade s týmto názorom ústavného súdu prihliadol súd prvej inštancie aj na tú okolnosť prejednávanej veci, že k zaplateniu kúpnej ceny za obchodný podiel ešte nedošlo a nie je vylúčené v prípade úspechu žalovaného 2/ v súdnom konaní uspokojenie jeho prípadnej judikovanej pohľadávky v rámci exekučného konania aj z majetku patriaceho do BSM manželov, keď vykonaným dokazovaním nemal za preukázanú existenciu majetku vo výlučnom vlastníctve žalovaného 1/. Ako nedôvodné posúdil aj námietky žalovaného 2/, že žalovaný 1/ mal na tento úkon rezervované vlastné výlučné finančné prostriedky, ktoré nepatrili do BSM, na ktorú skutočnosť v konaní poukazoval a tvrdil, a ktoré tvrdenie žalobkyňa výslovne nepoprela, a preto mal súd z neho vychádzať ako z nesporného tvrdenia podľa § 151 ods. 1 C.s.p. Z výpovede žalovaného 1/na pojednávaní 03.10.2016, resp. z jeho odpovede na položenú otázku, týkajúcej sa ním nasporených peňazí ešte v čase pred tým, ako prišiel na Slovensko v roku 1997, nebolo možné podľa názoru odvolacieho súdu vyvodiť, že by išlo o peniaze nielen nepatriace rodičom žalovaného 1/, ale zároveň oddelené od prostriedkov patriacich do BSM a uvedené nebolo možné vyvodiť ani z výpovede svedka Z.J. N., otca žalovaného 1/na pojednávaní 30.11.2016. Stotožnil sa preto so záverom súdu prvej inštancie, že nebolo preukázané, že by tieto prostriedky patrili do výlučného vlastníctva žalovaného 1/ a teda, že by v rozhodnom čase disponoval finančnou sumou oddelenou od masy BSM. Žalovaný 2/ neuviedol žiadne také konkrétne skutkové tvrdenie, z ktorého by bolo možné vychádzať ako z nesporného a bolo by z neho zrejmé, kedy presne a z akých prostriedkov žalovaný 1/ tieto peniaze nadobudol. Odvolací súd považoval námietky žalovaného 2/, týkajúce sa peňazí žalovaného 1/, ktoré mal v Izraeli a ktoré mu otec posielal, aj za právne bezvýznamné vzhľadom na to, že z týchto peňazí predmetný obchodný podiel ani nebol vyplatený, a teda nebol žalovaným 1/ z týchto prostriedkov nadobudnutý a je teda irelevantné, či patrili alebo nepatrili do BSM, alebo boli oddelené, keď je nesporné, že už boli použité na iný účel, a tým aj spotrebované a v súčasnosti za tieto prostriedky, aj keby boli výlučne žalovaného 1/ už tento obchodný podiel nenadobudne a v tejto súvislosti sú v zmysle právneho názoru ústavného súdu právne významné možné účinky jeho právneho úkonu, ktoré by sa v prípade exekučného vymáhania prejavili vo sfére spoločných vecí manželov, teda vo sfére majetku patriaceho do BSM. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom súdu prvej inštancie, že vzhľadom na výšku sumy, ktorú mal žalovaný 1/ na základe zmluvy uhradiť, ako aj na skutočnosť, že nebola preukázaná existencia rozsiahleho majetku manželov a nebolo tiež preukázané, že by k prevodom obchodných podielov spoločnosti dochádzalo zo strany manželov bežne, nemožno uzavretie takejto zmluvy v danom prípade považovať za bežnú vec.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe dovolania podaného žalovaným 2/proti rozsudku odvolacieho súdu, uznesením zo dňa 26. januára 2023 sp. zn. 4Cdo/316/2020 zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 30. júna 2020 sp. zn. 8Co/237/2017 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia najvyšší súd uviedol, že „Súdna prax už veľmi dávno zaujala záver, že vybavovanie spoločných vecí manželov zahŕňa tak správu, ako aj dispozíciu s majetkom, napr. dispozíciu s úsporami (R 46/1966, R 104/1967). Tento záver bol potvrdený v rozbere Najvyššieho súdu ČSR (R 42/1972) a v judikatúre Najvyššieho súdu SSR (R 61/1973), v ktorej bolo vyslovené, že vybavovanie vecí týkajúcich sa spoločných vecí zahŕňa tak dispozíciu spoločnými vecami, ako aj ich správu. K ručiteľskému záväzku jedného z manželov nie je potrebný súhlas druhého manžela. Prevzatím ručiteľského záväzku jedným z manželov nevzniká spoločný ručiteľský záväzok obidvoch manželov. Vychádzalo sa zo

záveru, že prevzatie ručiteľského záväzku jedným z manželov nie je právnym úkonom, ktorý by bolo možno charakterizovať ako dispozíciu so spoločnou vecou alebo vykonávanie správy spoločných vecí oboch manželov, ale ide o úkon spadajúci do výlučnej dispozícinej sféry každého z manželov osobitne. Týmto úkonom sa totiž nezakladajú druhému manželovi žiadne práva ani povinnosti. Na tento judikát nadviazala súdna prax (Sborník stanovisek, zpráv o rozhodování soudů a soudních rozhodnutí Nejvyšších soudů ČSSR, ČSR a SSR IV. 1970 - 1983, str. 495) následne tak, že zmluvu o pôžičke uzavretú len jedným z manželov (3 Cz 57/73) alebo uznanie dlhu len jedným z manželov (3 Cz 27/86) nepovažovali za vybavovanie vecí týkajúcich sa spoločných vecí, keďže nejde ani o dispozíciu, ani o správu spoločných vecí. Súhlas druhého z manželov tak nebol potrebný. Najvyšší súd aj v neskoršej ponovembrovej rozhodovacej činnosti dospel k záveru, že medzi vybavovanie vecí týkajúcich sa spoločných vecí nepatrí ani vypožičanie auta len jedným z manželov (R 71/1994), ani prevzatie ručenia (R 1/1998), ani prístupenie k záväzku tretej osoby a ani súhlas s vykonateľnosťou notárskej zápisnice (4Cdo/123/2008, 4Cdo/234/2010).“ Ďalej najvyšší súd poukázal na právnu teóriu, ktorá je taktiež dlhodobo jednotná v tom, že ustanovenie § 145 Občianskeho zákonníka sa vzťahuje len na právne úkony týkajúce sa spoločných vecí, t. j. vecí, ktoré už sú súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva. Podľa názoru dovolacieho súdu aj systematika Občianskeho zákonníka svedčí o tom, že v ustanovení § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka chcel zákonodarca riešiť len priame nakladanie so spoločnou vecou, a nie sekundárne dopady. Zaradenie úpravy bezpodielového spoluvlastníctva do jeho druhej časti venovanej vecným právam, konkrétne do jej druhej hlavy pojednávajúcej o spoluvlastníckom práve, naznačuje, že § 145 ods. 1 sa týka výkonu vlastníckeho práva, teda práva vec držať, užívať, požívať jej plody a nakladať s ňou. Pri záväzkoch, ktoré majú len sekundárny vzťah k spoločnej veci, akými sú napr. prístupenie k dlhu či prijatie pôžičky alebo úveru, sa však ani jedno z týchto práv nevykonáva. Sumarizujúc uvedené právne-teoretické východiská a ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, vec prejednávajúci senát najvyššieho súdu uviedol, že v danej veci zdieľa názor súladný s väčšinovým názorom súdnej praxe (R) a právnej teórie. S názorom vyjadreným v rozhodnutí v ústavného súdu v náleze z 8. decembra 2010 sp. zn. I. ÚS 26/2010 sa dovolací súd nestotožňuje, nakoľko ani ústavne konformný výklad, o ktorý sa ústavný súd opiera, nie je dostatočný na odklon od doterajšej judikatúry.

7. Najvyšší súd ďalej uviedol, že „Ustanovenie § 145 Občianskeho zákonníka sa vzťahuje na právne úkony týkajúce sa spoločných vecí, t. j. vecí, ktoré už sú súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva. Právna možnosť uzavierať zmluvy len jedným z manželov nie je existenciou bezpodielového spoluvlastníctva nijako obmedzená. Tieto úkony sa priamo netýkajú už nadobudnutého majetku v BSM. Uzavretím takýchto zmlúv len jedným z manželov teda nevzniká spoločný záväzok manželov, ale iba individuálny záväzok toho manžela, ktorý zmluvu sám uzatvoril. V širšom kontexte existencie spoločného majetku manželov sa však takýto záväzok dotýka spoločného majetku manželov, nakoľko podľa § 147 Občianskeho zákonníka platí, že pohľadávka veriteľa len jedného z manželov, ktorá vznikla za trvania manželstva, môže byť pri výkone rozhodnutia uspokojená i z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Nepriaznivé dopady vyplývajúce z tohto ustanovenia pre toho manžela, voči ktorému veriteľ nemá pohľadávku, sú dôsledkom existencie bezpodielového spoluvlastníctva, s ktorým je spätá nutnosť vzájomného zdieľania majetkového osudu manželov do doby, pokiaľ ich bezpodielové spoluvlastníctvo trvá. Vzhľadom na konštrukciu, vznik a rozsah bezpodielového spoluvlastníctva manželov možno eliminovanie týchto nepriaznivých dopadov riešiť len zmenou rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva alebo jeho zánikom. 35. Vychádzajúc z obsahu ustanovenia § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka a z ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorej zásadnú zmenu v tejto otázke neprinieslo ani rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 26/2010, ktorým odvolací súd v danej veci argumentoval, niet pochyb o tom, že zmyslu a účelu ustanovenia § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka zodpovedá taký výklad, podľa ktorého zmluva o prevode obchodného podielu, ktorou jeden z manželov ako nadobúdateľ na seba prevzal záväzok k úhrade kúpnej ceny za obchodný podiel, ktorý sa ešte len má nadobudnúť, sa bezprostredne nedotýka predmetu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, t. j. nejedná sa o právny úkon týkajúci sa spoločných vecí, čo vylučuje samotnú aplikáciu § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na ďalšie ozrejmienie veci dovolací súd dodáva, že ak má byť na základe právneho úkonu nejaká vec, t. j. v širšom zmysle majetok (vrátane majetkových hodnôt akou je i obchodný podiel v obchodnej spoločnosti) ešte len do bezpodielového spoluvlastníctva manželov získaná, nejde o právny úkon týkajúci sa spoločnej veci, vzhľadom k čomu manžel k takémuto právnomu úkonu nebude potrebovať súhlas druhého manžela ani vtedy, ak pôjde o inú než bežnú záležitosť. Zo zmluvy bude zaviazaný a oprávnený iba on sám. Skutočnosť, že na zaplatenie kúpnej ceny majú byť bez súhlasu druhého manžela použité spoločné prostriedky, nečiní kúpnu zmluvu neplatnou. Táto

skutočnosť môže mať význam iba vo vnútornom vzťahu medzi manželmi. 35. Zhrnuté a podčiarknuté, za právne úkony týkajúce sa spoločných vecí treba považovať tie, pri ktorých dochádza k dispozícii s predmetom bezpodielového spoluvlastníctva alebo k výkonu jeho správy. Týmto predmetom podľa § 143 Občianskeho zákonníka môže byť len to, čo môže byť predmetom vlastníctva, teda iba veci v právnom zmysle, t. j. ovládateľné hmotné predmety a ovládateľné prírodné sily, ktoré slúžia potrebám ľudí. Za predmet vlastníctva a teda ani bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa nepovažujú pohľadávky a záväzky, ktoré sa riadia všeobecným právnym režimom záväzkových vzťahov. Na tomto závere nič nemení to, že pri zániku bezpodielového spoluvlastníctva sa vykonáva aj vyporiadanie spoločných pohľadávok a záväzkov manželov podľa zásad platných pre vyporiadanie tohto spoluvlastníctva, ide o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva v širšom zmysle. Názor zaujatý v rozhodnutí ústavného súdu vo veci sp. zn. I. ÚS 26/2010 sa v rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu doteraz nepresadil (porov. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/148/2017, 1Cdo/27/2017, 8Cdo/263/2019); rovnako ani teraz sa vec prejednávajúci senát 4C nedokáže stotožniť s interpretáciou formulácie „vybavovanie vecí týkajúcich sa spoločných vecí“ akú zvolil ústavný súd.“ Zároveň najvyšší súd pripomenul, že zákon zveruje zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov do právomoci najvyššieho súdu a nie ústavného súdu. Predmetnú skutočnosť vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje aj ústavný súd (rovnako aj I. ÚS 199/07, I. ÚS 235/07, I. ÚS 256/08, I. ÚS 494/2020, II. ÚS 810/2016, III. ÚS 756/2017 a IV. ÚS 366/2018). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

8. S poukazom na to, že žalobkyňa sa domáha posúdenia predmetného právneho úkonu aj cez prizmu dobrých mravov, uviedol najvyšší súd, že bude potrebné, aby sa odvolací súd zaoberal aj možnosťou, či sa v danom prípade jedná o právny úkon priechiaci sa dobrým mravom a jeho neplatnosťou v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

9. Odvolací súd v ďalšom konaní znovu preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu a v medziach uplatnených odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.), ako aj viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného 2/ je dôvodné z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. V zmysle vyššie uvedeného právneho názoru dovolacieho súdu, uvedeného v zrušujúcom uznesení, odvolací súd vychádzal z výkladu ustanovenia § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého uvedené ustanovenie sa vzťahuje na právne úkony týkajúce sa spoločných vecí, t. j. vecí, ktoré už sú súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Na základe tohto výkladu dospel k záveru, že zmluva o prevode obchodného podielu, uzavretá dňa 18.06.2013 medzi žalovaným 1/ ako nadobúdateľom a žalovaným 2/ ako prevádzajúcim, na základe ktorej sa žalovaný 2/ zaviazal previesť na žalovaného 1/ obchodný podiel spoločnosti Pharma Deen s. r. o., a ktorou žalovaný 1/ ako nadobúdateľ na seba prevzal záväzok uhradiť žalovanému 2/ kúpnu cenu za obchodný podiel, ktorý sa ešte len má nadobudnúť, sa bezprostredne nedotýka predmetu podielového spoluvlastníctva manželov a preto nejde o právny úkon týkajúci sa spoločných vecí. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súd prvej inštancie pri interpretácii textu „vybavovanie vecí týkajúcich sa spoločných vecí“ vychádzal z názoru, že predmetom úkonu nemusí byť spoločná vec ako taká, ale postačuje, ak sa úkon bude spoločných vecí týkať a je potrebné zohľadniť aj možné právne účinky úkonu vo sfére spoločných vecí, na základe čoho dospel k záveru o relatívnej neplatnosti predmetnej zmluvy o prevode obchodného podielu. Vzhľadom na to, že zmluva o prevode obchodného podielu sa priamo netýka už nadobudnutého majetku v BSM, nejde podľa názoru dovolacieho súdu o právny úkon týkajúci sa spoločnej veci a preto v danom prípade nie je možná aplikácia ustanovenia § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka a súhlas žalobkyne, ako manželky žalovaného 1/, nebol potrebný. Uzavretím zmluvy o prevode obchodného podielu len žalovaným 1/ pritom nevzniká ani spoločný záväzok manželov. Samotná skutočnosť, že na zaplatenie kúpnej ceny majú byť bez súhlasu druhého manžela použité spoločné prostriedky, nezakladá neplatnosť kúpnej zmluvy.

11. Žalobkyňa v súvislosti s jej tvrdeniami v konaní pred súdom prvej inštancie; že žalovaným 1/ nebola oboznámená s uzatváraním zmluvy so žalovaným 2/ a o vôli žalovaného 1/ nadobudnúť obchodný podiel v spoločnosti, o tejto skutočnosti bola informovaná až po podpise zmluvy oboma zmluvnými stranami, nemala vedomosť za akých okolností bola zmluva uzatváraná, avšak mala podozrenie, že žalovaný 1/ si neuvedomil a podcenil dôkladné preskúmanie podmienok zmluvy, ktoré vytvárajú jeho nevýhodné a neprímerané zmluvné postavenie a tým majú vážny ekonomický dopad na celú rodinu, vrátane žalobkyne; uviedla, že do úvahy prichádza aj rozpor tohto právneho úkonu s dobrými mravmi. Ďalej uviedla, že konanie v rozpore s dobrými mravmi predstavuje také konanie, ktoré je zjavne právne neprijateľné, pretože je z hľadiska oprávnených záujmov strán a spoločnosti hrubo nevyvážené. Neplatnosťou právneho úkonu pre rozpor s dobrými mravmi dal zákonodarca najavo, že môže nastať situácia, keď chovanie podľa práva sleduje nemravné ciele alebo má nemravné dôsledky. Právo musí takémuto konaniu odoprieť ochranu. Dobré mravy sú meradlom etického hodnotenia konkrétnych situácií a ich súladu so všeobecne uznávanými pravidlami slušnosti a poctivého konania. Neplatnosť právneho úkonu pre rozpor s dobrými mravmi nastáva bez ohľadu na to, kto tento rozpor spôsobil (zavinil), a bez ohľadu na to, či druhá strana bola pri vzniku právneho úkonu (zmluvy) v dobrej viere. V tejto súvislosti poukázala na nález Ústavného súdu SR z 08.12.2010 č. k. I. ÚS 26/2010 - 26, v ktorom ústavný súd dospel k záveru, že „sa javí ako odporujúce dobrým mravom, keď spoločník (fyzická osoba) bez súhlasu svojho manžela (manželky) dohodou s veriteľom pristúpi k záväzku spoločnosti (v sume 1 115 735,40 Sk s príslušenstvom), a teda sa stane spoločným a nerozdielnym dlžníkom popri spoločnosti, pričom predpokladaným cieľom tohto konania je vytvoriť možnosť exekučného uspokojenia predmetnej pohľadávky z vecí patriacich do BSM, keďže ani spoločnosť a ani pristupujúci dlžník nie sú reálne schopný korelujúci záväzok splniť a nemajú ani vo výlučnom vlastníctve relevantný majetok postihnuteľný exekúciou.“ Žalovaný 2/vo svojom vyjadrení uviedol, že dôkazy o tom, že žalovaný 1/mal vlastné oddelené finančné prostriedky na nadobúdanie obchodného podielu, vylučujú aplikáciu § 39 Občianskeho zákonníka a argumentácie uvedeného nálezu Ústavného súdu, a k ďalším skutočnostiam uvedeným v tomto náleze uviedol, že tieto v danom konaní z dokazovania nevyplývali. Namietal, že zneplatňovanie právneho úkonu na základe tvrdenia rozporu s dobrými mravmi je výnimočným inštitútom, ktorý sa aplikuje vo výnimočných prípadoch.

12. Pod pojmom dobré mravy možno vo všeobecnosti rozumieť pravidlá morálneho charakteru všeobecne platné v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie; jednotlivé morálne pravidlá podliehajú aj spoločenskému vývoju.

13. Za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka treba považovať úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi. (3 Cdo 137/2003 ZSP č. 62/2004 (NS SR).

14. Z tvrdení žalobkyne vyplýva, že zmluvu o prevode obchodného podielu uzavretú medzi žalovaným 1/ ako nadobúdateľom a žalovaným 2/ ako prevádzajúcim dňa 18.06.2013 považuje za odporujúcu dobrým mravom z dôvodu, že žalovaný 1/, ktorý je jej manželom, uzavrel predmetnú zmluvu bez jej vedomia a súhlasu a predmetná zmluva má vážny ekonomický dopad na žalobkyňu a celú rodinu. Aj, keď v zásade uzatváraním zmlúv len jedným z manželov nevzniká spoločný záväzok manželov, ale len záväzok toho manžela, ktorý zmluvu uzatvoril, dotýka sa takýto záväzok aj spoločného majetku manželov, keď ustanovenie § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka umožňuje pohľadávku veriteľa len jedného z manželov vzniknúť za trvania ich manželstva, pri výkone rozhodnutia uspokojiť aj z majetku patriaceho do BSM. Takýto nepriaznivý dopad pre druhého manžela, vyplývajúci z uvedeného ustanovenia, je však považovaný v zmysle vyššie uvedených právnych záverov najvyššieho súdu za dôsledok samotnej existencie BSM, s ktorým je spätá nutnosť vzájomného zdieľania majetkového osudu manželov počas trvania ich BSM. Z ustanovenia § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka tiež vyplýva uprednostnenie potreby ochrany veriteľa pred ochranou druhého manžela samotným zákonodarcom. Z uvedeného vyplýva, že len samotný nepriaznivý dopad predmetnej zmluvy na druhého manžela nespôsobuje rozpor tejto zmluvy s dobrými mravmi. Žalobkyňa poukazovala na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 26/2010, avšak vo veci, v ktorej bol vydaný, išlo o pristúpenie k záväzku spoločnosti jedným z manželov bez súhlasu druhého manžela, teda úkon zaväzujúci na plnenie jedného z manželov bez získania protihodnoty. Na rozdiel od toho v prejednávanej veci žalovaný 1/ uzavretím zmluvy o prevode obchodného podielu získal obchodný podiel v spoločnosti ako určitú protihodnotu jeho záväzku zaplatiť kúpnu cenu, v dôsledku čoho; aj keď v konaní nebolo preukázané, že by disponoval

majetkom v jeho výlučnom vlastníctve, z ktorého by bol schopný splniť záväzok voči žalovanému 2/; získal možnosť dispozície s nadobudnutým obchodným podielom v spoločnosti, vrátane možnosti jeho následného predaja a z jeho výťažku uspokojenia veriteľa. Z vykonaného dokazovania nevyplývala žiadna taká skutočnosť, ktorá by nasvedčovala tomu, že predpokladaným cieľom uzavretia zmluvy o prevode obchodného podielu by bolo vytvorenie možnosti uspokojenia pohľadávky žalovaného 2/ z vecí patriacich do BSM, ktoré by malo mať za následok negatívny dopad na ekonomickú situáciu žalobkyne. Ak by aj k takémuto uspokojeniu pohľadávky žalovaného 2/ následne došlo, nemožno zo skutkových okolností danej veci vyvodiť, že by to bolo predpokladaným cieľom uzavretia predmetnej zmluvy. Svedčí o tom aj tvrdenie žalobkyne v jej podaní doručenom súdu dňa 01.03.2017, z ktorého nevyplýva, že by príčinou prípadného negatívneho dopadu uzavretia predmetnej zmluvy bol takýto predpokladaný cieľ, ale vyplýva, že príčinou malo byť nevedenie si a podcenenie dôkladného preskúmania podmienok zmluvy žalovaným 1/, vytvárajúcich pre neho nevýhodné a nepríjemné zmluvné postavenie. Odvolací súd sa stotožnil aj s názorom žalovaného 2/, že pre záver o rozpore právneho úkonu s dobrými mravmi musia existovať určité okolnosti, ktoré sú svojou povahou výnimočné, a dospel k záveru, že v danom prípade takéto okolnosti neboli zistené a ani žalobkyňou tvrdené. Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že zmluva o prevode obchodného podielu uzavretá dňa 18.06.2013 medzi žalovaným 1/ a žalovaným 2/ nie je v rozpore s dobrými mravmi.

15. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalobu zamietol.

16. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2 a § 453 ods. 3 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovaný 2/, ktorý mal úspech v konaní, má nárok na náhradu trov konania, prvoinštančného aj odvolacieho, a náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyňi v celom rozsahu. Žalovanému 1/, ktorý mal taktiež úspech v konaní, nepriznal náhradu trov konania a náhradu trov dovolacieho konania, pretože mu trovy nevznikli.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen

a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh)(§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).